

כלכלת האיחוד האירופי

1099.7001.01

תהליך האינטגרציה האירופי החל את דרכו באינטגרציה כלכלית. אינטגרציה כלכלית בין המדינות החברות באיחוד האירופי עדיין מהווה את הבסיס המוסדי העיקרי לפעולתו, ונמנית על הישגיו העיקריים. לימוד תחומי המדיניות הכלכליים באיחוד האירופי מרכזי להבנת היקף ועומק מודל האינטגרציה האירופית. הקורס מכסה את המנגנונים והפוליטיקה של השוק המשותף, תקציב האיחוד האירופי, המדיניות המסחרית המשותפת, האיחוד הכלכלי והמוניטרי, ומדיניות האיחוד האירופי בתחומי התחרות, החקלאות, הדיגיטל, האנרגיה, הסביבה, הלכידות, האזורים, החברה והחינוך.

סוג קורס והיקף: שיעור 2 ש"ס.

פגישות השיעור: ימי ב' 45: 15-19: 18 בניין נפתלי חדר 505.

פגישה ראשונה ב-27 באוקטובר, אחרונה ב-19 בינואר.

שעות הקבלה בתיאום מראש.

ספרי קריאה עיקריים בקורס:

McCormick, John (2020), *European Union Politics*, 3rd edition (London: Palgrave, Macmillan).

Cini, Michelle and Nieves Pérez-Solórzano Borragán (2025), *European Union Politics*, 8th edition (Oxford: Oxford University Press).

Wallace, Helen, Mark A. Pollack, Christilla Roederer-Rynning and Alasdair R. Young (eds.) (2021), *Policy-Making in the European Union*, 8th edition (Oxford: Oxford University Press).

חובות הסטודנט ושיטת קביעת הציון:

מפגשי הקורס יתקיימו בכיתה. השיעורים יוקלטו בזום, אך אין להצטרף לפגישות הזום.

חובה לנכוח ב-80% מהפגישות.

הציון בקורס יתבסס רק על מבחן שיתקיים בכיתה מחשבים. הסטודנטים יענו על שאלה אחת לבחירתם מתוך שתיים, שאין עליהן תשובה אחת. התשובות יוערכו על פי הידע שהן משקפות מחומר הקורס, ובהירות הטיעון והניתוח. בעת המבחן תהיה לסטודנטים גישה לספרות הקורס והמצגות אך לא לאינטרנט. שאלון לדוגמה כולל הנחיות מפורטות יפורסם באתר הקורס.

על פי החלטת סגן הרקטור אסורה נוכחותם בשיעור של מי שאינם רשומים/ות לקורס.

תכנית הקורס וקריאה מומלצת

מטבעה של כל תכנית שהיא כפופה לשינויים ויש לעקוב אחר הודעות הנמסרות בכיתה, באמצעות moodle או במזכירות המחלקה. התכנית להלן מפרטת את המקורות הנדרשים לקריאה לפני כל שיעור, וכן המלצות קריאה למקורות נוספים בכל אחד מנושאי הקורס.

פגישה 1 (27 באוקטובר) – השוק המשותף וארבע החירויות

Egan, Michelle (2025), "The Single Market" in: Cini and Pérez-Solórzano Borragán (eds.), *European Union Politics*, chapter 19.

ובנוסף:

Bruno, Randolph Luca, Nauro Ferreira Campos and Saul Estrin (2021), "The Effect on Foreign Direct Investment of Membership in the European Union", *Journal of Common Market Studies* 59(4), 802-821.

פגישה 2 (3 בנובמבר) – השוק המשותף וארבע החירויות (המשך)

פגישה 3 (10 בנובמבר) – מדיניות התחרות

Thatcher, Mark (2021), "Competition Policy: The Politics of Competence Expansion", in: Helen Wallace, Mark A. Pollack, Christilla Roederer-Rynning and Alasdair R. Young (eds.), *Policy-Making in the European Union*, 8th edition (Oxford: Oxford University Press), chapter 6, pp.130-151.

ובנוסף:

Billows, Sebastian, Sebastian Kohl and Fabien Tarissan (2021), "Bureaucrats or Ideologues? EU Merger Control as Market-centred Integration", *Journal of Common Market Studies* 59(4), 762-781.

Di Carlo, Donato and Luuk Schmitz (2023), "Europe First? The Rise of EU Industrial Policy Promoting and Protecting the Single Market", *Journal of European Public Policy* 30(10), 2063-2096.

McNamara Kathleen R. (2023), "Transforming Europe? The EU's Industrial Policy and Geopolitical Turn", *Journal of European Public Policy* 31(9), 2371-2396.

פגישה 4 (17 בנובמבר) – תקציב האיחוד

מאיה שיאון צדקיהו, יואנה בודור לופו והדר המבורגר (2021), *תקציב האיחוד האירופי לשנים 2027-2021* (מיתווים).

McCormick, John (2020), *European Union Politics*, chapter 19, pp. 324-327.

Laffan, Brigid and Johannes Lindner (2021), "The Budget" in: Helen Wallace, Mark A. Pollack, Christilla Roederer-Rynning and Alasdair R. Young (eds.), *Policy-Making in the European Union*, 8th edition (Oxford: Oxford University Press), chapter 9, pp. 208-231.

ובנוסף:

Hodson, Dermot and David Howarth (2024), "The EU's Recovery and Resilience Facility: An Exceptional Borrowing Instrument?", *Journal of European Integration* 46(1), 69-87.

Sadeh, Tal, Yoav Raskin and Eyal Rubinson (2022), "Big Politics, Small Money: Euroscepticism's Diminishing Return in EU Budget Allocations", *European Union Politics* 23(3), 437-461.

פגישה 5 (24 בנובמבר) – המדיניות החקלאית המשותפת

Fouilleux, Ève and Viviane Gravey (2025), "The Common Agricultural Policy", in: Cini and Pérez-Solórzano Borragán (eds.), *European Union Politics*, chapter 22.

פגישה 6 (1 בדצמבר) – מדיניות הסחר

Garcia, Maria (2025), "Trade and development", in: Cini and Pérez-Solórzano Borragán (eds.), *European Union Politics*, chapter 16.

ובנוסף:

Cheong, Darren and Soo Yeon Kim (2021), "Confirming the Status Quo: The Political Economy of EU-ACP Economic Partnership Agreements", *Journal of European Public Policy* 29(3), 448-467.

Hurrelmann, Achim and Frank Wendler (2024), "How Does Politicisation Affect the Ratification of Mixed EU Trade Agreements? The Case of CETA", *Journal of European Public Policy* 31(1), 157-181.

פגישה 7 (8 בדצמבר) – המטבע האירופי המשותף

Hodson, Dermot, Uwe Puetter and Amy Verdun (2025), "The Euro Crisis and European Integration", in: Cini and Pérez-Solórzano Borragán (eds.), *European Union Politics*, chapter 21.

ובנוסף:

Căpraru, Bogdan, Anastasios Pappas and Nicu Sprincean (2025), "Fiscal Rules in the European Union: Less Is More", *Journal of Common Market Studies* 63(1), 320-334.

Chang, Michele, David Howarth and Laura Pierret (2025), "From Menace to Mundane: Moral Hazard and the Politics of the European Central Bank's Government Bond Purchases", *Journal of Common Market Studies* 63(1), 267-283.

Jones, Erik and Geoffrey R. Underhill (2024), "Europe After the Crises: Toward an Optimum Financial Area?", *Journal of European Integration* 47(4), 601-619.

Rehm, Moritz and David Howarth (2025), "Controlling European Money for Failing Banks: Designing the European Stability Mechanism as Banking Union's Financial Backstop", *Journal of European Integration*.

Spielberger, Lukas, Dermot Hodson, David Howarth and Iacopo Mugnai (2025), "Building a European Union 'Treasury': Explaining the European Commission's New Approach to Debt Issuance and Management", *Journal of Common Market Studies* 63(4), 1197-1216.

פגישה 8 (15 בדצמבר) – המטבע האירופי המשותף (המשך)

פגישה 9 (22 בדצמבר) – המדיניות הדיגיטלית

Harcourt, Alison (2025), "EU Digital Policy" in: Cini and Pérez-Solórzano Borragán (eds.), *European Union Politics*, chapter 23.

ובנוסף:

Blancato, Filippo Gualtierio and Madeline Carr (2024), "The Trust deficit. EU Bargaining for Access and Control Over Cloud Infrastructures ", *Journal of European Public Policy*.

Gomes, Ana and José G. Dias (2023), "Is there a Common Digital Market in the European Union? Implications for the European Digitalization Strategy", *Journal of Common Market Studies* 61(3), 797-814.

Perarnaud, Clement and Julien Rossi (2023), "The EU and Internet Standards – Beyond the Spin, a Strategic Turn? ", *Journal of European Public Policy* 31(8), 2175-2199.

Young, Alasdair R. (2024), "Governing the Digital Economy: Transatlantic Accommodation and Cooperation", *Journal of European Integration* 46(7), 973-992.

פגישה 10 (29 בדצמבר) – מדיניות אנרגיה

Buchan, David (2021), "Energy Policy: Sharp Challenges and Rising Ambitions", in: Helen Wallace, Mark A. Pollack, Christilla Roederer-Rynning and Alasdair R. Young (eds.), *Policy-Making in the European Union*, 8th edition (Oxford: Oxford University Press), chapter 14, pp. 321-342.

ובנוסף:

Goldthau, Andreas C. and Richard Youngs (2023), "The EU Energy Crisis and a New Geopolitics of Climate Transition", *Journal of Common Market Studies* 61(Annual Review), 115-124.

Herranz-Surrallés, Anna (2024), "The EU Energy Transition in a Geopoliticizing World", *Geopolitics* 29(5), 1882-1912.

Meyer, Teva (2024), "Mapping Energy Geopolitics in Europe: Journalistic Cartography and Energy Securitisation After the Russian Invasion of Ukraine", *Geopolitics* 30(2), 432-464.

Siddi, Marco and Irina Kustova (2021), "From a Liberal to a Strategic Actor: The Evolution of the EU's Approach to International Energy Governance", *Journal of European Public Policy* 28(7), 1076-1094.

Schramm, Lucas (2024), "Some Differences, Many Similarities: Comparing Europe's Responses to the 1973 Oil Crisis and the 2022 Gas Crisis", *European Political Science Review* 16(1), 56-71.

פגישה 11 (5 בינואר) – מדיניות הסביבה

Gravey, Viviane, Andrew Jordan and David Benson (2025), "Environmental Policy", in: Cini and Pérez-Solórzano Borragán (eds.), *European Union Politics*, chapter 24.

ובנוסף:

Bocquillon, Pierre (2024), "Climate and Energy Transitions in Times of Environmental Backlash? The European Union 'Green Deal' From Adoption to Implementation", *Journal of Common Market Studies* 62(s1), 124-134.

Borbáth, Endre and Swen Hutter (2024), "Environmental protests in Europe", *Journal of European Public Policy* 32(8), 1932-1957.

Pollex, Jan and Andrea Lenschow (2024), "When Talk Meets Actions – Return to Commission Leadership in EU Environmental Policy-Making with the European Green Deal", *Journal of European Public Policy* 32(9), 2197-2222.

Smith, Ida Dokk, Indra Overland and Kacper Szulecki (2024), "The EU's CBAM and Its 'Significant Others': Three Perspectives on the Political Fallout from Europe's Unilateral Climate Policy Initiative", *Journal of Common Market Studies* 62(2), 603-618.

Tosun, Jale (2023), "The European Union's Climate and Environmental Policy in Times of Geopolitical Crisis", *Journal of Common Market Studies* 61(Annual Review), 147-156.

Von Homeyer, Ingmar, Sebastian Oberthür and Claire Dupont (2022), "Implementing the European Green Deal During the Evolving Energy Crisis", *Journal of Common Market Studies* 60(S1), 125-136.

פגישה 12 (12 בינואר) – מדיניות הלכידות והמדיניות האזורית

McCormick, John (2020), *European Union Politics*, chapter 22, pp. 362-368.

ובנוסף:

Bachtler, John and Carlos Mendez (2021), "Cohesion Policy: Doing More With Less," in: Helen Wallace, Mark A. Pollack, Christilla Roederer-Rynning and Alasdair R. Young (eds.), *Policy-Making in the European Union*, 8th edition (Oxford: Oxford University Press) chapter 10, pp.232-253.

Giua, Mara, Filippo Maria Pericoli and Eleonora Pierucci (2024), "EU Cohesion Policy and Inter-Regional Risk-sharing: First Evidence and Lessons Learned", *Journal of Common Market Studies* 62(1), 142-167.

Gross, Martin (2022), "Does Anyone Care? Cohesion Policy Issues in Sub-National Politics", *Journal of Common Market Studies* 60(6), 1538-1555.

López-Bazo, Enrique (2022), "The Impact of Cohesion Policy on Regional Differences in Support for the European Union", *Journal of Common Market Studies* 60(5), 1219-1236.

Polverari, Laura (2024), "Coordinative Europeanization as a Response to Crisis: What Lessons from the RRF for Future EU Cohesion Policy?", *Comparative European Politics* 23, 76-96.

Santos, Anabela M., Andrea Conte and Francesco Molica (2025), "Financial Absorption of Cohesion Policy Funds: How Do Programmes and Territorial Characteristics Influence the Pace of Spending?", *Journal of Common Market Studies* 63(1), 227-245.

Ward, Albert, James Tilley and Sara B. Hobolt (2025), "Why Regional Spending Does Not Affect Support for the European Union?", *Journal of European Public Policy*.

פגישה 13 (19 בינואר) – המדיניות החברתית ומדיניות החינוך

McCormick, John (2020), *European Union Politics*, chapter 22, pp. 368-377.

Falkner, Gerda (2022), "The European Union's Social Dimension", in: Cini and Pérez-Solórzán Borragán (eds.), *European Union Politics*, chapter 21.

ובנוסף:

Arnholtz, Jens and Daniel Seikel (2025), "Promoting Social Europe by Reversing Liberalisation? Implementation of the Revised Posting of Workers Directive in EU Member States", *Journal of European Public Policy*.

Carella, Beatrice (2023), "Latest Developments in Social Europe: Promising Steps in Need for Future Monitoring", *Journal of Common Market Studies* 61(Annual Review), 125-135.

Ciornei, Irina and Alfredo Hernandez Sanchez (2024), "European Solidarity and Social Class. An Uneasy Alliance ", *Journal of European Integration* 46(4), 521-544.

Copeland, Paul, Anna Elomäki and Barbara Gaweda (2024), "Filtering Politicisation Towards a More Social Europe? The European Parliament and EU Social Legislation", *Journal of European Public Policy* 32(6), 1467-1491.

Guardiancich, Igor, Eugenio Borgognoni and Igor Tkalec (2025), "Unemployment Benefits in the EU: The Commission's Approach", *Journal of Common Market Studies*.

Guidi, Mattia and Igor Guardiancich (2025), "Dismantling Labour Markets from Above: The Case of Wage Policy in the European Union", *Socio-Economic Review* 23(1), 205-228.

Mailand, Mikkel (2024), "Driving the EU Working Conditions Directive: Social Partner Reactivity and the Limits to Commission Entrepreneurship", *Comparative European Politics* 22, 865-885.

Rickard, Stephanie J. (2023), "The Electoral Consequences of Compensation for Globalization", *European Union Politics* 24(3), 427-446.

Schreurs, Sven and Robin Huguenot-Noël (2024), "Workers of All Member States Unite? Europeanising the Power Resources Approach via the Minimum Wage Directive", *Journal of European Public Policy* 32(6), 1439-1466.